

แบบสรุปผู้บริหาร [Executive Summary]

1. รายละเอียดเกี่ยวกับแผนงานวิจัย / โครงการวิจัย

1.1 ชื่อเรื่อง

(ภาษาไทย) เปียโนคอนแชร์โตแห่งกรุงสยาม

(ภาษาอังกฤษ) Piano Concerto of Siam

ชื่อคณะผู้วิจัย (นาย นาง นางสาว) ศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร

หน่วยงานที่สังกัด คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมายเลขโทรศัพท์ 086-391-2173 โทรสาร 02-2184604

1.2 งบประมาณและระยะเวลาทำวิจัย

ได้รับงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 งบประมาณที่ได้รับ 1,699,500 บาท

ระยะเวลาทำวิจัย ตั้งแต่เดือนมกราคม 2556 ถึง เดือนธันวาคม 2556

2 สรุปโครงการวิจัย

ในปัจจุบันอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความงดงามของดนตรีไทยกำลังจะถูกกลืนไปจากจิตวิญญาณของคนไทย ดังนั้นการหาแนวทางและวิธีการในการอนุรักษ์เอกลักษณ์วัฒนธรรมดนตรีของชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็น ผู้วิจัยในฐานะนักประพันธ์เพลง จึงต้องการสร้างบทประพันธ์ที่ใช้องค์ประกอบทางดนตรีร่วมสมัย ตะวันตกผสมผสานกับเจตนาที่จะนำเอาวัฒนธรรมดนตรีไทยกลับมาให้เป็นที่รู้จักและชื่นชอบของคนในสังคม ผู้วิจัยจึงได้นำเอาบทเพลงไทยที่มีความไพเราะ 7 เพลง จากแนวประดิษฐ์เปียโนเดี่ยวของพันเอกชูชาติ พิทักษากร ศิลปินแห่งชาติประจำปี พ.ศ. 2553 มาใช้เป็นแนวเปียโนของบทประพันธ์ใหม่ ซึ่งแนวเปียโนนี้ ศาสตราจารย์ ดร. ณัฏฐา พันธุ์เจริญ นำไปพัฒนาต่อยอดด้วยการสอดแทรกเทคนิคการบรรเลงของเครื่องดนตรีไทย และได้นำออกเผยแพร่เป็นเวลากว่า 30 ปี

ผู้วิจัยเห็นว่าแนวประดิษฐ์เปียโนนี้มีคุณค่าและความงามทางมรดกวัฒนธรรมดนตรี จึงนำมาต่อยอดพัฒนาให้เป็น “เปียโนคอนแชร์โตแห่งกรุงสยาม” อันเป็นงานสร้างสรรค์ต่อยอดจาก “วรรณกรรมเปียโนแห่งกรุงสยาม” งานวิจัยนี้มีจุดเด่นคือ เป็นการประพันธ์เปียโนคอนแชร์โตเดี่ยวเปียโนร่วมกับวงดุริยางค์เครื่องสาย จำนวน 50 คน ใช้การเรียบเรียงเสียงดนตรีและเสียงประสานตะวันตกตะวันตก รวมทั้งการสร้างแนวทำนองสอดประสานไปกับแนวทำนองของบทเพลงไทย ซึ่งเป็นแนวทำนองหลัก เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ของการผสมผสานระหว่างองค์ประกอบทางดนตรีตะวันตกกับอรรถรสดนตรีไทย โดยจะไม่ทำให้ส่วนหนึ่งส่วนใดด้อยลง แต่กลับจะส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. สร้างบทประพันธ์ที่ใช้การผสมผสานบทเพลงไทยในการประพันธ์เพลงร่วมสมัยตะวันตก

2. อนุรักษ์และต่อยอดแนวประดิษฐ์เปียโนเพลงไทยของพันเอกชูชาติ พิทักษากร และการผสมผสานเทคนิคบรรเลงเครื่องดนตรีไทยในการบรรเลงเปียโนของ ศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐา พันธุ์เจริญ ลงในบทประพันธ์บทใหม่

3. เพื่อเผยแพร่บทประพันธ์ต่อสาธารณะ ทั้งในรูปแบบการจัดแสดงคอนเสิร์ต การบันทึกเสียงและวีดิทัศน์ และการจัดพิมพ์โน้ตเพลงเพื่อเผยแพร่

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้บทประพันธ์บทใหม่ที่เป็นการผสมผสานบทเพลงไทยกับดนตรีตะวันตกให้กับสังคมไทย
2. เป็นแนวทางทางการประพันธ์ให้กับนักประพันธ์ร่วมสมัยท่านอื่น
3. เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมดนตรีของชาติให้ผู้ฟังรุ่นใหม่ได้เข้าถึงได้ง่าย
4. เป็นการอนุรักษ์มรดกและองค์ความรู้ของบรมครูดนตรีไทยให้ดำรงอยู่ต่อไป

หน่วยงานที่นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สภาวิจัยแห่งชาติ
2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. สถาบันทางดนตรี ทั้งในระดับโรงเรียนและมหาวิทยาลัย
4. วงดุริยางค์ต่างๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ
5. ห้องสมุดดนตรี ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

3 บทคัดย่อภาษาไทยและบทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract)

ในปัจจุบัน บทเพลงไทยเป็นจำนวนมากขาดผู้ฟังในสังคม ยังผลให้มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ขาดการสืบทอดและการทำนุบำรุง รวมทั้งอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติ โดยเฉพาะดนตรีตะวันตกได้ กลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย บทประพันธ์เปียโนคอนแชร์โตแห่งกรุงสยามนี้ เกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์บทเพลงไทยในบริบทของดนตรีตะวันตก ที่ทำให้คนไทยที่ชื่นชอบดนตรีดังกล่าวสามารถเข้าใจ และเห็นคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมดนตรีไทย โดยผู้วิจัยจึงได้นำบทเพลงไทย 7 บท ได้แก่ เพลงสารถิ เพลงเขมรไทรโยค เพลงลาวแพน เพลงพญาโศก เพลงโสมส่องแสง เพลงนกขมิ้น และเพลงพ่อนเงี้ยว ที่มีความไพเราะและเป็นที่นิยมในอดีตมาประพันธ์ ขึ้นใหม่ในรูปแบบของการประพันธ์คอนแชร์โต บทประพันธ์เพลงไทยที่นำมาใช้ในการประพันธ์คอนแชร์โตนี้ เป็นผลงานสร้างสรรค์แนวเดี่ยวเปียโนของพันเอกชูชาติ พิทักษากร ศิลปินแห่งชาติ ที่ถูกถ่ายทอดผ่านการบรรเลงเปียโนด้วยกลวิธีการผสมผสานวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยของ ศาสตราจารย์ ดร. ณัฏฐา พันธุ์เจริญ เพื่อเป็นการต่อยอดงานศิลปะของบรมครู ผู้ได้รวบรวมองค์ความรู้ในการบรรเลงเพลงไทยของครูดนตรีไทยที่ล่วงลับไปแล้วหลายท่านไว้ในแนวเดี่ยวเปียโนนี้ บทประพันธ์เปียโนคอนแชร์โตแห่งกรุงสยาม จึงได้อนุรักษ์แนวเดี่ยวนี้ ขณะเดียวกันได้สร้างสรรค์ต่อเติมด้วยเทคนิคทางการประพันธ์เพลงของศตวรรษที่ 20 และสีสนของวงดุริยางค์เครื่องสายตะวันตก ทำให้บทประพันธ์เปียโนคอนแชร์โตแห่งกรุงสยาม เป็นงานสร้างสรรค์ทางคีตศิลป์ชิ้นใหม่ที่สามารถรักษาคุณค่าและความงามของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมดนตรีของชาติไว้ได้

คำสำคัญ เปียโน คอนแชร์โต เพลงไทย การผสมผสานทางวัฒนธรรม

Abstract

Thai music has currently lost its position in the Thai society. Hence, Thai cultural heritage is neglected and a shortage exists in its inheritors, especially since westernization has dominated Thai society and has become its preference. Responding to the popularity of western music, Piano Concerto of Siam aims to present Thai music in a western musical context for those who favor western sonorities, so that they might understand and appreciate the beauty and value of Thai musical culture. As such, 7 well-known traditional Thai songs: Saratee, Saiyoke, Lao Pan, Phaya Soke, Somsongsang, Nok Khamin, and Fon Ngiew are rebuilt in the concerto structure. The selected music was developed as the solo piano works of Thai national artist, Col. Choochart Pitaksakorn and was further expanded with Thai instrumental techniques by Professor Dr. Natchar Pancharoen. Their works inherited Thai music knowledge and artistry of several departed Thai music masters. Piano Concerto of Siam, seeing the value within this piano solo, maintains the original work in the solo piano of the concerto. Concurrently, creating new sonority with 20th century composition techniques conveyed by a western string orchestra. The new composition, Piano Concerto of Siam, therefore, presents the elegance of Thai musical culture and national identity in the splendid context of a western orchestra.

Keywords: Piano, Concerto, Thai music, Cultural mixture

แบบฟอร์มการจัดทำสรุปแผนงาน/โครงการ สำหรับการประชาสัมพันธ์

ชื่อแผนงาน/โครงการย่อย เปียโนคอนแชร์โตแห่งกรุงสยาม

ชื่อนักวิจัย ศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร

หน่วยงาน คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี พ.ศ. 2555

เบอร์ติดต่อ 086-391-2173

ประเด็นปัญหาก่อนการวิจัย

ในปัจจุบันอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความงดงามของดนตรีไทยกำลังจะถูกลืม ดังนั้น การหาแนวทางและวิธีการในการอนุรักษ์เอกลักษณ์วัฒนธรรมดนตรีของชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็น

การแก้ปัญหาโดยใช้ผลงานวิจัย

ผู้วิจัยนำเอาแนวประดิษฐ์เปียโนเดี่ยวของพันเอกชูชาติ พิทักษากรศิลปินแห่งชาติ และศาสตราจารย์ ดร. ณิชชา พันธุ์เจริญ มาเป็นหลักในการประพันธ์เพลงใหม่ โดยเป็นการผสมผสานระหว่างองค์ประกอบทางดนตรี ตะวันตกและดนตรีไทย โดยใช้การเรียบเรียงวงดนตรีและเสียงประสานแบบตะวันตก รวมทั้งการสร้างแนวทำนอง สอดประสานไปกับแนวทำนองของเพลงไทย เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่

รูปภาพประกอบ

แบบฟอร์มการจัดทำสรุปแผนงาน/โครงการ (5 บรรทัด)

ชื่อโครงการ เปียโนคอนแชร์โตแห่งกรุงสยาม “Piano Concerto of Siam”

เปียโนคอนแชร์โตแห่งกรุงสยามเป็นงานวิจัย โดยเป็นการนำเอาแนวเดี่ยวเปียโนเพลงไทยเดิมมา อนุรักษ์ ด้วยการต่อยอดเป็นบทประพันธ์ใหม่ โดยกำหนดรูปแบบบทประพันธ์เป็นเปียโนคอนแชร์โต งานวิจัยนี้ ประกอบด้วยการแสดงคอนเสิร์ตเปียโนเดี่ยวร่วมกับดุริยางค์เครื่องสาย การบันทึกเสียงบทเพลง การจัดทำซีดีและ ดีวีดี การจัดทำสูจิบัตร โปสเตอร์การแสดง และการจัดพิมพ์โน้ตของบทเพลงเพื่อเผยแพร่ ทั้งหมดนี้เกิดเป็นองค์ ความรู้ใหม่ของการผสมผสานองค์ประกอบของดนตรีตะวันตกและดนตรีไทย